

СТОПАНСКА БАНКА а.д. БИТОЛА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работењето на Стопанска банка а.д. Битола
за 2015 година

мај, 2016 година

Содржина

1. Макроекономско опкружување	2
2. Биланс на состојба	4
2.1 Пласмани.....	4
2.2 Извори на средства	9
3. Остварени финансиски резултати	12
4. Платен промет во земјата	15
5. Девизно работење и платен промет со странство	17
6. Управување со ризици.....	18
7. Извештај за корпоративно управување	22
7.1. Собрание на акционери	22
7.2. Надзорен одбор	23
7.3. Одбор за управување со ризици	26
7.4. Одбор за ревизија.....	26
7.5. Управен одбор	27
7.6. Одбор за надгледување на информативната технологија	28
7.7. ALCO одбор	29
7.8. Усогласување на корпоративното управување со Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола	30
7.9. Политика за идентификување на потенцијалните судири на интереси	30
7.10. Корпоративна општествена одговорност	31
7.11. Награди и признанија	32
7.12. Организациска структура	32
Прилог 1- Показатели за работењето на Стопанска банка а.д. Битола.....	34
Прилог 2- Организациска структура на Стопанска банка а.д. Битола.....	35

1. Макроекономско опкружување

Процесот на бавно закрепнување на светската економија од последиците предизвикани од неодамнешната глобална финансиска криза продолжи и во 2015 година. Така, проценките за Европската унија, како главен трговски партнер на Македонија, упатуваат на скромна годишна стапка на инфлација од 0,1% до крајот на 2015 година¹, при што бруто-домашниот производ (БДП) на крајот на третиот квартал од 2015 година забележа годишен раст од 1,9%. Соодветно влијание врз ваквите остварувања, од една страна имаа случувањата во Грција кон крајот на јуни и почетокот на јули, забавувањето на растот во брзорастечките економии, особено во Кина, како и падот на цените на нафтата на светските берзи. Слични се и остварувањата во рамките на евро-зоната, при што Европската централна банка (ЕЦБ) соодветно интервенираше со преземање на неконвенционални мерки, така што во текот на 2015 година изврши дополнително намалување на каматната стапка на депозитите преку ноќ која подлабоко навлезе во негативната зона (од -0,20% на -0,30%). Каматните стапки на операциите за рефинансирање и на кредитите преку ноќ останаа непроменети во текот на цела 2015 година². Воедно, во јануари 2015 година, ЕЦБ ја објави новата проширена програма за откуп на финансиска актива во евро-зоната со која се предвидува директен откуп на хартии од вредност издадени од страна на приватниот и на јавниот сектор од страна на централната банка, во износ од околу 60 милијарди евра на месечна основа³. Првично се очекуваше програмата да се спроведува до септември 2016 година, по што рокот беше одложен до март 2017 година. Со оваа програма се врши понатамошно монетарно олабавување преку зголемување на билансот на состојба на ЕЦБ, а со цел економско закрепнување и враќање на стапката на инфлација во евро-зоната на ниво од околу 2%.

Што се однесува до показателите за домашната економија, а во согласност со последните достапни податоци, растот на реалниот БДП во првите три квартали од 2015 година изнесуваше 3,5%.⁴ Најголем придонес кон ваквиот раст имаа: секторот градежништво, финалната потрошувачка (јавна и приватна), инвестициите и извозот. Во просек, вкупната инфлација за 2015 година забележа пад од 0,3%, притоа задржувајќи се во негативната зона. Намалувањето на домашните цени во најголема мера беше условено од енергетската компонента на инфлацијата, односно пониските цени на нафтените деривати во согласност со движењето на цената на нафтата на светските берзи. Минимален позитивен придонес кон вкупната инфлација имаа цените на храната и базичната инфлација. Во рамките на надворешниот сектор, во третиот квартал од 2015 година, на тековната сметка беше евидентиран суфицит од 142,4 милиони евра, што претставува 1,6% од БДП. Кај финансиската сметка од платниот биланс беа остварени нето-одливи во износ од 188,4 милиони евра, односно 2,1% од БДП, што е одраз на зголемените нето-обврски по основ на трговски-кредити. Во последниот квартал од 2015 година, кај бруто-девизните резерви беше регистриран раст кој во најголем дел се должи на задолжувањето на државата на странскиот

¹EUROSTAT, Selected Principal European Economic Indicators.
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/euro-indicators/peeis>

²ECB, Key ECB Interest Rates
<https://www.ecb.europa.eu/stats/monetary/rates/html/index.en.html>

³ECB, Asset Purchase Programmes
<https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>

⁴НБРМ, Квартален извештај февруари 2016г.
http://nbrm.mk/WBStorage/Files/Istrazuvanje_Kvartalen_izvestaj_fevruari_2016.pdf

пазар на капитал преку издавање на еврообврзница. Показателите за адекватноста на девизните резерви упатуваат на доволно ниво на резерви за справување со евентуални непредвидени шокови. На годишна основа, вкупните кредити во декември 2015 година се повисоки за 9,5%, додека годишната стапка на раст на вкупните депозити изнесуваше 6,5%. Во сегментот кредитирање, придонес кон годишниот раст имаше и побарувачката и понудата на кредити. Кај депозитите, најзначаен придонес кон вкупниот годишен раст имаа депозитите на корпоративниот сектор.

Во текот на 2015 година, НБРМ континуирано ги следеше случувањата и показателите во домашната економија, економијата на евро-зоната како и глобалната економија, притоа приспособувајќи ја монетарната политика на промените во опкружувањето. Оценувајќи дека тековната монетарна поставеност е соодветна, НБРМ ја задржа основната каматна стапка на нивото од 3,25% во текот на цела 2015 година. Со цел адекватно управување со вишокот на ликвидност кај банките, а во насока на поттикнување на кредитната активност, во првиот квартал од 2015 година, НБРМ ја намали каматната стапка на депозитите на седум дена од 1,00% на 0,50%, додека каматната стапка на прекуноќните депозити беше намалена од 0,50% на 0,25%. Овие каматни стапки на расположливите депозити се задржаа до крајот на годината. Оцените на НБРМ за ризиците во 2015 година беа претежно неповолни. Што се однесува до надворешните ризици, главно се издвојува неповолното глобално опкружување, забавувањето на растот на кинеската економија и нагласените геополитички ризици. Од аспект на домашните ризици, пролонгираната неизвесност поврзана со политичките случувања предизвикува воздржаност кај домашните и странските субјекти и повлекува опасност од нејзино прелевање во економијата. Ваквите потенцијални ризици поттикнуа потреба од преземање на соодветни макропрudentни мерки од страна на НБРМ. Меѓу позначајните би ги издвоиле следните мерки:

- Превентивни мерки, од привремен карактер, за управување со капиталните текови на Република Македонија кон Република Грција, кои се однесуваат на ограничување на капиталните одливи од домашните резиденти кон грчките субјекти врз основа на новосклучени капитални трансакции, но не и на ограничување на одливите врз основа на пристигнати плаќања за веќе склучени трансакции. На крајот од 2015 година престана да важи Одлуката за воведување на посебни заштитни мерки;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, со која се воведуваат мерки за: забавување на растот на долгорочните потрошувачки кредити, повисоки капитални барања за раст на пречекорувањата на трансакциските сметки и кредитните картички, како и пониски капитални барања за одредени сегменти од кредитногаранциското работење на банките;
- Продолжување на важноста на нестандартната мерка за намалување на основата за задолжителна резерва во денари за износот на новоодобрени кредити нето-извозници и домашните производители на електрична енергија;
- Одлука за измена и дополнување на Одлуката за управување со кредитниот ризик со која Банките ќе вршат отписи на сите побарувања кои се целосно резервирани подолго од две години, односно кај кои пред најмалку две години банката го утврдила и целосно го покрила кредитниот ризик од ненаплата.

Покрај овие мерки, во текот на 2015 година НБРМ донесе низа одлуки, упатства и одлуки за изменување и дополнување на истите, меѓу кои позначајни се: Одлуката за намалување на каматните стапки на расположливите депозити, Одлуките за изменување и дополнување на Одлуката за благaјничките записи, Одлуката за кредитот во крајна инстанца, Одлуката за

изменување на Одлуката за задолжителната резерва, Одлука за начинот и условите за евидентирање и поднесување извештаи за склучените кредитни работи, Одлука за условите што треба да ги исполнуваат хартиите од вредност во странство во кои може да вложува овластена банка, Одлука за условите и начинот за снабдување со книжни и ковани пари, Одлука за начинот и условите за замена на книжните и кованите пари што станале несоодветни за промет, Одлука за проверка на автентичноста и соодветноста, условите и начинот на враќање на книжните и кованите пари во оптек, Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар, Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за начинот на утврдување поврзани лица, Одлуки за измена и дополнување на Одлуката за единствената тарифа на надоместоците за услугите што ги врши Народната банка на Република Македонија, Упатство за изменување на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство, Упатство за начинот и условите за поединечно известување за кредитите земени од нерезиденти (НД), Упатство за начинот и условите за поединечно известување за кредити одобрени на нерезиденти (НП), Упатство за начинот и условите за збирно известување за склучените кредитни работи на резиденти со нерезиденти (Г1 и ПОЗ), Упатство за изменување на Упатството за спроведување на Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар, Упатство за изменување и дополнување на Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, Упатство за утврдување на начинот и постапката на снабдување со книжни и ковани пари, Упатство за видот и начинот на доставување на податоци и нивно користење при спроведување на Одлуката за проверка на автентичноста и соодветноста, условите и начинот на враќање на книжните и кованите пари во оптек.

Измени и дополнувања имаше и кај дел од законите, меѓу кои ги издвојуваме следните: Закон за Народната банка на Република Македонија, Закон за платниот промет, Закон за банките, Закон за вршење на услуги брз трансфер на пари, Закон за девизно работење, Закон за трговските друштва, Закон за хартии од вредност, Закон за работните односи.

2. Биланс на состојба

Вкупниот биланс на Стопанска банка а.д. Битола на 31.12.2015 година (без комисионото работење) достигна вредност од 9.630,20 милиони денари, односно 156,33 милиони евра, што претставува раст од 7,97%, односно 711,17 милиони денари во однос на 31.12.2014 година. Остварениот пораст на Билансот на состојба во тековната година главно се должи на зголемениот депозитен потенцијал, како и на поддршката што Банката ја дава на стопанството и населението преку одобрените кредити, притоа водејќи сметка за прифатливото ниво на ризик.

Значајно е што покрај растот на вкупната билансна сума, во текот на 2015 година Банката успеа да ја подобри и квалитативната структура на билансот по пат на продажба на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања како и намалување на учеството на нефункционални кредити во бруто-кредитното портфолио на нефинансиски субјекти (прилог 1).

2.1. Пласмани

Во структурата на активата на билансот на Банката со состојба на 31.12.2015 година највисоко учество од 57,80% имаат нето-кредитите. Паричните средства и паричните еквиваленти учествуваат со 23,81%, додека учеството на хартиите од вредност чувани до

достасување и преземениот имот изнесува 11,67% и 2,13%, соодветно. Недвижностите и опремата придонесуваат со 3,32% во остварување на вкупниот биланс на Банката, додека другите активни позиции претставуваат 1,27% од вкупната актива.

	(во 000 денари)	31.12.2014	31.12.2015	Годишна промена		Структура (%)	
				апосолутен износ	%	2014	2015
1.	Парични средства и парични еквиваленти	2.848.241	2.293.353	-554.888	80,52	31,93	23,81
2.	Кредити и побарувања од банки и финансиски институции	11.663	20.555	8.893	176,25	0,13	0,21
3.	Кредити и побарувања од комитенти (брuto)	5.714.084	6.581.021	866.937	115,17	64,07	68,34
3.1.	<i>Правни лица</i>	4.237.964	4.687.861	449.897	110,62	47,52	48,68
3.2.	<i>Физички лица</i>	1.476.120	1.893.160	417.040	128,25	16,55	19,66
4.	Исправка на вредноста и акумулирана амортизација на кредитите и побарувањата	-1.049.321	-1.035.353	13.968	98,67	-11,76	-10,75
4.1.	<i>Исправка на вредноста и акумулирана амортизација на кредити и побарувања - правни лица</i>	-1.008.461	-985.007	23.454	97,67	-11,31	-10,23
4.2.	<i>Исправка на вредноста и акумулирана амортизација на кредити и побарувања - физички лица</i>	-40.860	-50.346	-9.486	123,22	-0,46	-0,52
5.	Вложувања во хартии од вредност	25.394	25.394	0	100,00	0,28	0,26
6.	Хартии од вредност чувани до достасување	731.770	1.123.779	392.009	153,57	8,20	11,67
7.	Превземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	287.543	205.259	-82.284	71,38	3,22	2,13
8.	Нематеријални средства	9.127	13.936	4.809	152,69	0,10	0,14
9.	Недвижности и опрема	291.196	319.668	28.472	109,78	3,26	3,32
10.	Други средства	49.343	82.593	33.250	167,39	0,55	0,86
	ВКУПНО СРЕДСТВА	8.919.039	9.630.204	711.165	107,97	100,00	100,00

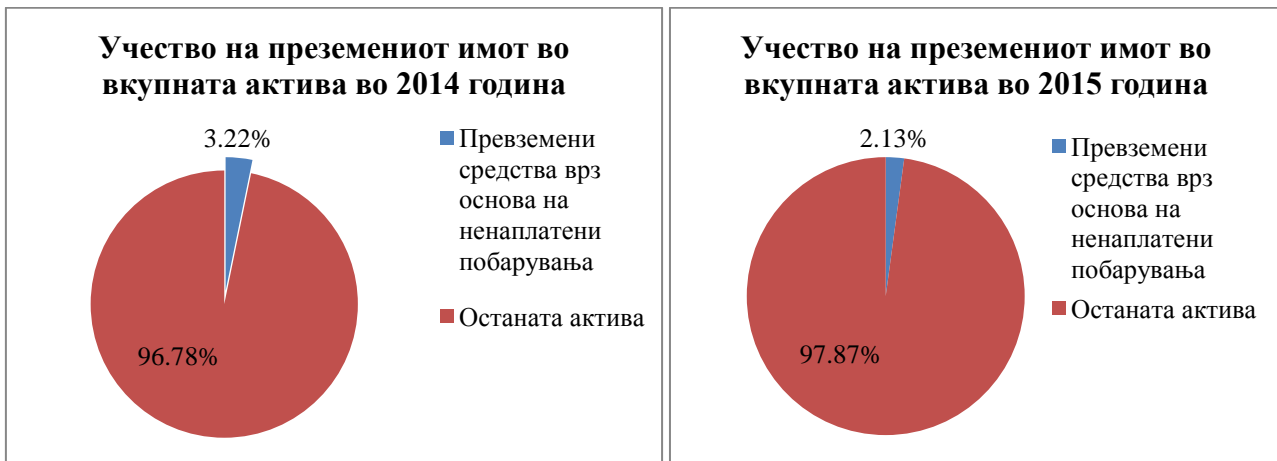
Паричните средства и еквиваленти со состојба на 31.12.2015 година беа пониски за 554,89 милиони денари, односно 19,48% споредено со минатата година. Ваквото намалување во најголема мера произлегува од помал износ на депозити во НБРМ, кои на годишна основа се намалени за 555,00 милиони денари - средства насочени во благајнички и државни записи. Во текот на целата 2015 година, управувањето со паричните средства и еквиваленти беше во функција на одржување на ликвидноста и просечното ниво на задолжителна резерва, притоа водејќи сметка и за профитабилно вложување на средствата.

Вложувањата во хартии од вредност во 2015 година не бележат промена во однос на минатата година, но од аспект на профитабилност значајно е што во текот на цела 2015 година Банката го вложуваше вишокот ликвидни средства во удели кај парични (кеш) фондови што позитивно се одрази врз финансискиот резултат, односно беше остварен принос во износ од 5,25 милиони денари. Воедно, Банката оствари приходи по основ на дивиденди во износ од 3,93 милиони денари од вложувањата во други сопственички хартии од вредност (акции), како и од акции преземени врз основа на ненаплатени побарувања.

Хартиите од вредност чувани до достасување, односно вложувањата во благајнички и државни записи со состојба на 31. 12. 2015 година бележат раст од 392,00 милиони денари, односно 53,57% во однос на 31. 12. 2014 година. Следствено на измените во регулативата на НБРМ во делот на благајнички записи во согласност со кои НБРМ го утврдува максималниот износ на понуда на поединечни банки за аукциите на благајнички записи, растот во позицијата хартии од вредност чувани до достасување во најголема мера е генериран од

вложувања во државни записи. Со оглед на тоа што благајничките и државните записи се ниско ризични инструменти за одржување на ликвидноста при истовремено остварување на солидни приходи од камата, Банката во текот на цела 2015 година настојуваше добар дел од средствата да ги вложува во вакви хартии од вредност.

Имајќи предвид дека средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања се некамотоносни позиции, Банката во текот на 2015 година ги засили активностите за нивна продажба што резултираше со намалување од 28,62%, односно 82,28 милиони денари кај преземениот имот и подобрување на квалитативната структура на активата на Банката. Соодветно влијание врз износот на средства преземени врз основа на ненаплатени побарувања имаа и издвоените исправки (загуби за оштетување) на преземениот имот во согласност со одредбите од Одлуката на НБРМ за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања. Како резултат на продажба на значаен дел од средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања, Банката успеа да ја амортизира загубата за оштетување на преземениот имот издвоена на 1. 1. 2015 година во износ од 53,79 милиони денари, така што истата заклучно со 31.12.2015 година беше сведена на нето-износ од 5,63 милиони денари.

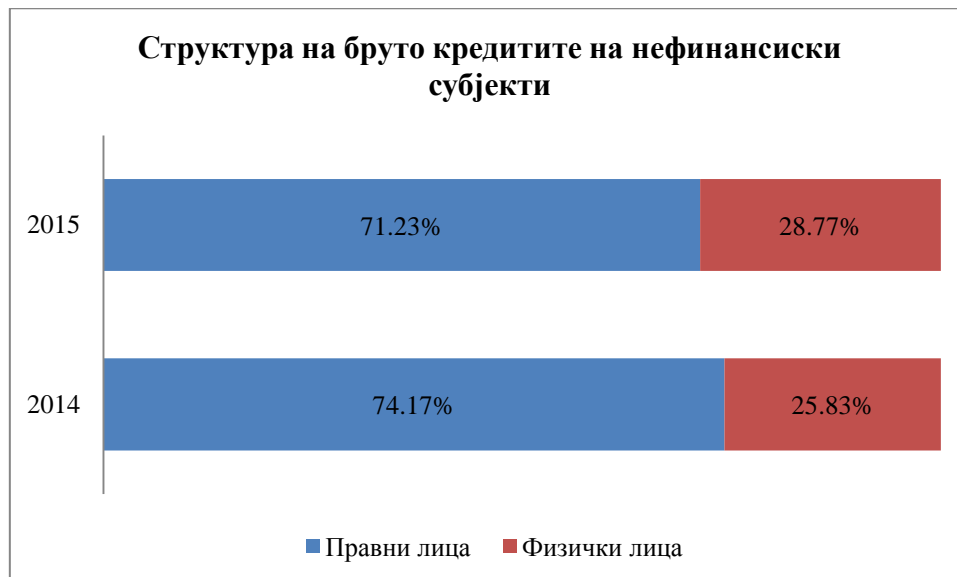
Во 2015 година, Банката изврши продажба на имот во Прилеп и Демир Хисар, а воедно инвестираше во деловен објект во Скопје за проширување на дејноста на Банката на пазарот во главниот град на државата.

Растот во позицијата други средства произлегува од повисоки салда на сметките за краткорочно порамнување како и побарување по основ на повеќе платен данок од добивка.

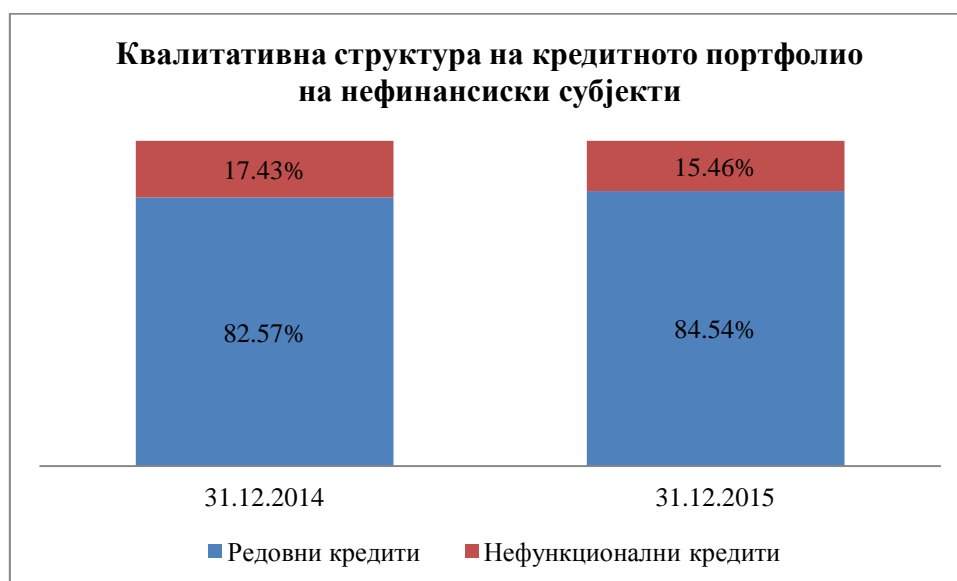
2.1.1. Кредити на нефинансиски субјекти

Кредитната активност на Банката, во текот на 2015 година, се реализираше во согласност со законската регулатива, подзаконските акти на НБРМ, интерните политики и процедури за кредитирање, како и во согласност со со Деловната политика, развојниот план и финансискиот план на Банката. Бруто-кредитите на нефинансиски субјекти со состојба на 31. 12. 2015 година се зголемени за 866,94 милиони денари, односно 15,17% споредено со 31. 12. 2014 година. Притоа, бруто-кредитите на физички лица на годишна основа се зголемени за 28,25%, односно 417,04 милиони денари што е во согласност со стратешките и деловните цели од Деловната политика, развојниот и финансискиот план на Банката за периодот од 2015-2019 година, во која беше предвидено зголемено кредитирање на физички лица со цел

диверзификација на кредитното портфолио и намалување на ризикот од концентрација. Воедно, покрај кредитирање на физички лица, Банката продолжи да го поддржува и стопанството преку понуда на соодветни кредитни производи што е особено значајно во еден посткризен период кога стопанските субјекти се соочуваат со тешкотии во работењето, кои особено беа евидентни кај извозно ориентираните субјекти. Во тој контекст, бруто-кредитите на правни лица бележат годишен раст од 10,62%, односно 449,90 милиони денари.

Во насока на понатамошно подобрување на квалитативната структура на кредитното портфолио, во текот на 2015 година напорите на Банката беа насочени кон наплата на нефункционални кредити или нивно враќање во редовното кредитно портфолио. Така, учеството на нефункционални кредити во бруто-кредитно портфолио на нефинансиски субјекти бележи намалување од 17,43% во 2014 година на 15,46% во 2015 година. Воедно, на крајот на 2015 година Банката изврши отпис на нефункционални кредити на правни и физички лица во вкупен износ од 27,51 милиони денари што дополнително придонесе за подобрување на структурата на кредитното портфолио.

Покрај растот на бруто-кредитите на нефинансиски субјекти и подобриот квалитет на кредитното портфолио, заклучно со 31. 12. 2015 година, Банката успеа да ги подобри остварувањата во делот на избрани показатели за структурата на кредитното портфолио. Така, учеството на кредитните изложености, класифицирани во В, Г и Д категории на ризик во вкупната кредитна изложеност е намалено од 12,66% со 31. 12. 2014 година на 11,26% со 31. 12. 2015 година. Исто така, намалување од 1,30 п.п. има и кај учеството на Д кредитни изложености во вкупната кредитна изложеност. Покриеноста на нефункционалните кредити со исправка на вредноста на кредитите и побарувањата во двата споредбени периоди се задржа над 100%. Воедно, претходно споменатите отписи на нефункционални кредити придонесоа за соодветно ослободување на исправка на вредноста на кредитите што се рефлектираше преку помало учество на споменатата исправка во бруто-кредитното портфолио споредено со истото од 31. 12. 2014 година.

	31.12.2014	31.12.2015
Показатели за квалитет на кредитно портфолио		
В,Г,Д / Вкупна кредитна изложеност	12,66%	11,26%
Д / Вкупна кредитна изложеност	11,37%	10,07%
Нефункционални кредити како % од бруто-кредити	17,43%	15,46%
Стапка на покриеност на нефункционалните кредити со исправка на вредноста на кредитите	104,20%	100,64%
Исправка на вредноста на кредитите како процент од бруто-кредитите	18,16%	15,56%

Во согласност со целите поставени во Деловната политика, развојниот и финансискиот план, Банката успеа да го зголеми пазарното учество во бруто-кредитите на нефинансиски субјекти на ниво на банкарски сектор од 2,26% со состојба на 31. 12. 2014 година на 2,33% со состојба на 30.09.2015 година. Притоа, пазарното учество во сегментот кредитирање на нефинансиски правни лица е зголемено за 0,15 п.п., додека пазарното учество на кредитите дадени на физички лица бележи раст од 0,04 п.п.

Показатели за пазарно учество*	2014	2015
Бруто кредити на нефинансиски субјекти	2,26%	2,33%
<i>Претпријатија</i>	2,89%	3,04%
<i>Домаќинства</i>	1,43%	1,47%

* Податоците за 2015 година се однесуваат на третиот квартал од годината во согласност со последни достапни податоци од НБРМ.

Во текот на 2015 година, Стопанска банка а.д. Битола работеше во насока на понуда на кредитни производи кои ќе одговараат на потребите на клиентите, а воедно ќе ја подобрат конкурентската позиција на Банката.

Меѓу кредитните производи кои Банката ги нудеше на своите клиенти – физички лица во 2015 година се следните: ненаменски и наменски потрошувачки кредити, медиоплус кредити, кредити за вработени во банки, потрошувачки кредити за пензионери, кредит за рефинансирање за вработени во НБРМ, ЦР, ЦДХВ, УЈП, Македонска берза, Алкалоид АД Скопје, финансиски институции и судство, станбен кредит со фиксна каматна стапка во првите три години, автомобилски кредити, субвенционирани станбени кредити, кредити за набавка на деловен простор, кредити за реновирање, кредити со хипотека, договор за рамка лимит, кредит со залог на депозит, кредит со залог на обврзници издадени од државата, кредит за купување на опрема за земјоделството, медиоплус естетик кредити - долгорочен наменски денарски кредит за естетска дерматологија во клиничката болница „Ацибадем -

Систина“, ненаменски потрошувачки денарски кредити со фиксна камата во првата година, летен лесен кредит – краткорочен ненаменски денарски потрошувачки кредит, кредит обезбеден со депозит за вработени во фирми и нивни поврзани субјекти кои имаат учество во банката над 60.000.000,00 денари, кредит наменет за вработени во фирми и нивни поврзани субјекти кои имаат учество во Банката над 60.000.000,00 денари, со комбиниран колатерал (депозит и хипотека на недвижен имот), гаранции за физички лица, VISA Clasic и VISA Gold кредитни картички како и overdraft за физички лица.

Кредитни производи кои банката ги нудеше на клиентите – правни лица во текот на 2015 година се следните: краткорочни и долгорочни денарски и девизни кредити, кредити за ликвидност, кредитни картички за правни лица - VISA Business, кредити за обртни средства, краткорочни револвинг кредити, кредити за извозници, микрокредити за микробизниси, кредити за трајни обртни средства до три години, кредити за рефинансирање на изложености во други банки, инвестициони кредити, overdraft кредити. Во делот на акредитиви и работа со гаранции, Банката нудеше: увозни и извозни (ностро и лоро) акредитиви, девизни (ностро и лоро) и денарски гаранции како и документиран наплати.

Покрај кредитите што ги одобрува од сопствени средства, во текот на 2015 година Банката им овозможи на своите клиенти – правни лица користење на кредити од кредитни линии администрирани од МБПР и тоа: кредитна линија за учество во програмата за финансирање на извозот, кредитна линија за мали и средни претпријатија за трајни обртни средства, програма за кредитирање на развојот на мали и средни претпријатија, кредитна линија од Светска банка – револвинг фонд, кредити од средства на ЗКДФ, како и кредитни линии од ЕИБ. Средствата од овие кредитни линии главно се наменети за финансирање на развојот на мали и средни претпријатија, трајни обртни средства, поддршка на извозници итн.

2.2. Извори на средства

Во структурата на вкупните извори на средства со состојба на 31. 12. 2015 година, највисоко учество од 74,73% имаат вкупните депозити, обврските по кредити учествуваат со 11,01%, додека капиталот и резервите придонесуваат со 13,04% во остварувањето на вкупниот биланс. Остатокот од 1,22% произлегува од другите пасивни позиции, при што значаен е и придонесот на остварената добивка за деловната година.

	(во 000 денари)	31.12.2014	31.12.2015	Годишна промена		Структура (%)	
				апсолутен износ	%	2014	2015
1.	Вкупни депозити	6.763.921	7.197.011	433.091	106,40	75,84	74,73
1.1	<i>Депозити од банки и финансиски институции</i>	836.270	1.111.775	275.505	132,94	9,38	11,54
1.2.	<i>Депозити од нефинансиски субјекти</i>	5.927.650	6.085.236	157.586	102,66	66,46	63,19
1.2.1.	<i>- Правни лица</i>	1.585.090	1.638.830	53.741	103,39	17,77	17,02
1.2.2.	<i>- Физички лица</i>	4.342.561	4.446.406	103.845	102,39	48,69	46,17
2.	Обврски по кредити	775.856	1.059.945	284.088	136,62	8,70	11,01
3.	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	2.626	3.129	503	119,15	0,03	0,03
4.	Други обврски	115.900	106.386	-9.515	91,79	1,30	1,10
5.	Капитал и резерви	1.101.004	1.255.891	154.887	114,07	12,34	13,04
5.1.	<i>Акционерски капитал</i>	1.172.931	1.172.931	0	100,00	13,15	12,18
5.2.	<i>Премија од акции</i>	645	645	0	100,00	0,01	0,01

5.3.	Резерви	27.269	62.143	34.874	227,89	0,31	0,65
5.4.	Ревалоризациски резерви	25.016	20.172	-4.844		0,28	0,21
5.5.	Задржана добивка	0	0	0		0,00	0,00
5.6.	Тековна загуба и непокриена загуба	-124.857	0	124.857	0,00	-1,40	0,00
6.	Тековна добивка	159.731	7.842	-151.889		1,79	0,08
	ВКУПНО ОБВРСКИ И КАПИТАЛ	8.919.039	9.630.204	711.165	107,97	100,00	100,00

Обврските по кредити со состојба на 31.12.2015 година се зголемени за 284,09 милиони денари, односно 36,62% споредено со претходната година. Ваквото зголемување главно се должи на продлабочување на соработката со МБПР во делот на користење на средства од кредитни линии (ЕИБ, МСП, ТОС, ПИА) што е во согласност со деловните цели на Банката. Одредено влијание врз порастот имаа и краткорочните заеми на пазарот на пари.

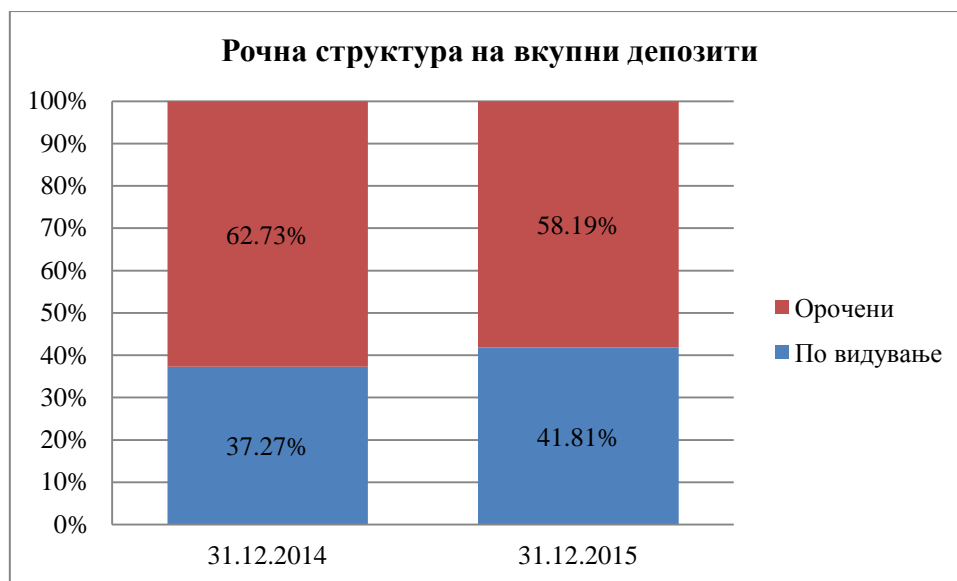
Капиталот и резервите на Банката, на годишна основа, се зголемени за 154,89 милиони денари односно за 14,07% што е особено значајно од аспект на обезбедување на долгорочна стабилност на Банката и исполнување на супервизорските стандарди за кои се очекува дополнително зајакнување следствено на имплементацијата на одредбите од Базел 3. Врз основа на Одлука за употреба и распоредување на остварената добивка по годишната сметка за 2014 година, усвоена од Собрание на акционери на 25. 3. 2015 година, добивката на Банката за 2014 година беше распоредена за целосно покривање на загубата од минати години, а вишокот беше распореден во законски резерви.

2.2.1. Депозитен потенцијал

Во текот на 2015 година Банката работеше во насока на зајакнување на депозитниот потенцијал како најзначаен извор на финансирање на активностите во работењето. Следствено на тоа, вкупните депозити, со состојба на 31. 12. 2015 година изнесуваат 7.197,01 милиони денари и истите се зголемени за 6,40% споредено со претходната година. Притоа, депозитите на банки и финансиски институции бележат раст од 275,51 милиони денари, односно 32,94%, депозитите на нефинансиски правни лица се зголемени за 53,74 милиони денари, односно 3,39%, додека депозитите на физички лица пораснаа за 103,85 милиони денари односно 2,39%.

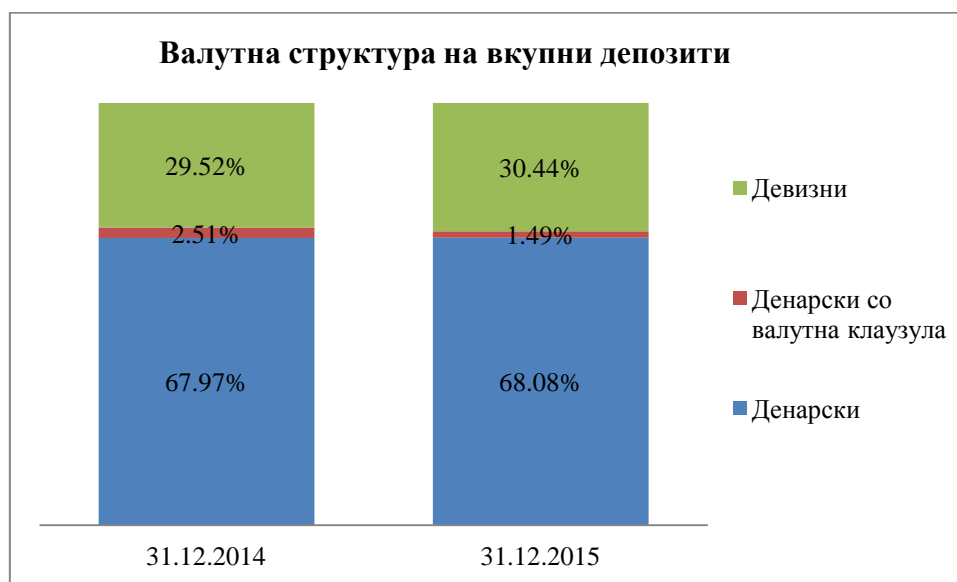
Од аспект на рочната структура на депозитниот потенцијал на Банката, исто како и минатата година и во 2015 година учеството на орочените во вкупните депозити се задржа на стабилно ниво од околу 60%. Благото намалување во однос на претходната година, за сметка на раст на депозитите по видување се должи на повисоки салда на ограничените тековни сметки на клиентите правни лица кои служат како обезбедување по одобрени краткорочни кредити.

И покрај повеќекратните намалувања на пасивните каматни стапки на физички лица кои Банката ги спроведе во 2015 година заради усогласување со условите на пазарот, најголемо учество од 67,32% во вкупните орочени депозити имаат депозитите на население, што е особено значајно од аспект на одржување на стабилно депозитно јадро и дисперзија на ризикот од концентрација. Ваквата состојба е само уште една потврда за довербата на јавноста во Банката.

Што се однесува до валутната структура на депозитите, преовладувачка компонента во вкупниот депозитен потенцијал се денарските депозити со 68,08%, девизните депозити учествуваат со 30,44%, додека денарските депозити со валутна клаузула зафаќаат 1,49% од вкупниот депозитен потенцијал.

Придонесот на денарските депозити на физички лица во остварените вкупни депозити кај овој сегмент изнесува 57,91%, додека остатокот се девизни депозити. Кај правните лица, во структурата на вкупните депозити се најзастапени денарските депозити со учество од 84,50%, девизните депозити зафаќаат 11,60%, додека денарските депозити со валутна клаузула сочинуваат само 3,90% од вкупните депозити на правни лица.

Показателот бруто-кредити/вкупни депозити со состојба на 31. 12. 2015 година изнесува 91,73% и истиот е зголемен споредено со претходната година. Зголемувањето кај овој показател главно се должи на поголемиот апсолутен пораст на бруто-кредитното портфолио споредено со растот на депозитите. Вишокот на кредити над депозити во 2015 година во голема мера беше финансиран преку кредитни линии администрирани од МБПР, како и од средства обезбедени од продадениот преземен имот.

Показателот вкупни депозити/вкупна актива е намален за 1,11 п.п. споредено со претходната година и истиот изнесува 74,73%. Учеството на вкупни депозити во вкупни обврски (без вклучени капитал, резерви и тековна добивка) бележи годишно намалување од 2,30 п.п. така што заклучно со 31.12.2015 година изнесува 86,02%. Намалувањето кај овие показатели се должи на поинтензивен раст на вкупниот биланс и обврските по кредити споредено со процентот на раст на вкупните депозити.

	31.12.2014	31.12.2015
Бруто кредити/вкупни депозити	84,65%	91,73%
Вкупни депозити/вкупна актива	75,84%	74,73%
Вкупни депозити/вкупни обврски	88,32%	86,02%

Во 2015 година Банката успеа да го зголеми пазарното учество во вкупни депозити на нефинансиски субјекти од 2,07% на 2,09%. Притоа, депозитите на нефинансиски правни лица, заклучно со третиот квартал од 2015 година, бележат раст од 0,37 п.п. споредено со 31. 12. 2014 година, додека пазарното учество на депозитите на домаќинства е речиси непроменето. Во вкупност, депозитите на нефинансиски субјекти зафаќаат 2,48% од вкупните депозити на ниво на банкарски сектор, додека депозитите на домаќинства учествуваат со 2,07%.

Показатели за пазарно учество*	2014	2015
Депозити на нефинансиски субјекти	2,07%	2,09%
<i>Претпријатија</i>	2,11%	2,48%
<i>Домаќинства</i>	2,06%	2,07%

* Податоците за 2015 година се однесуваат на третиот квартал од годината во согласност со последни достапни податоци од НБРМ.

Во делот на депозитно работење, во текот на 2015 година Банката нудеше производи и услуги во согласност со потребите на клиентите и потребите на Банката за обезбедување на соодветни извори за финансирање на активните позиции, притоа водејќи сметка за профитабилноста. Депозитни производи кои Банката ги нудеше на физички лица се следните: денарска и мултивалутна трансакциска сметка, орочени депозити, отворени штедни влогови, скалест депозит, детско штедење, долгорочни денарски и девизни депозити со фиксен стимулативен додаток. Дел од депозитните производи на Банката наменети за правни лица се: депозити по видување, орочени денарски, девизни и денарски депозити со валутна клаузула, флексибилни депозити.

3. Остварени финансиски резултати

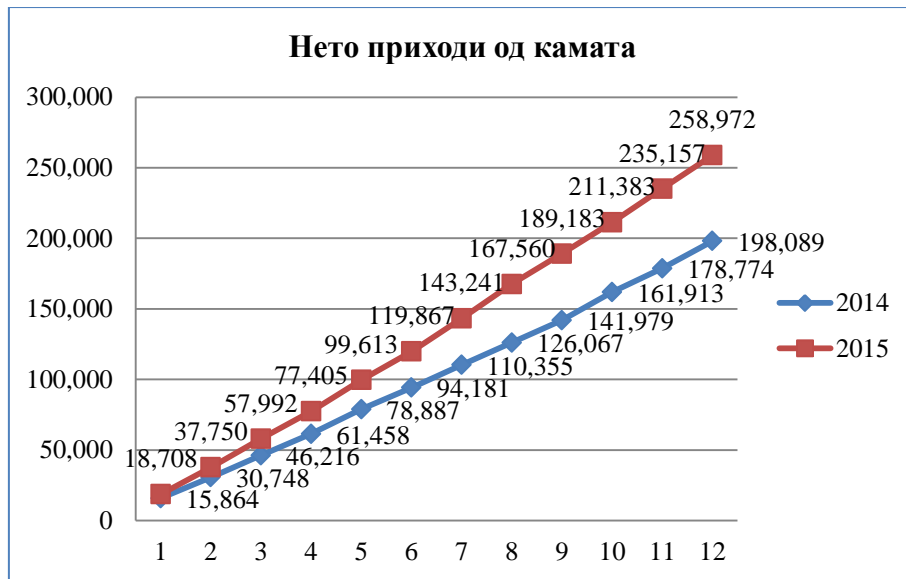
Во услови на силна конкуренција во банкарскиот сектор, отежнати услови на стопанисување во домашната економија, како и бавно здравување на глобалната економија од неодамнешната финансиската криза, Стопанска банка а.д. Битола успеа да оствари позитивен финансиски резултат, односно **нето-добивка** за периодот 1. 1 - 31. 12. 2015 година во износ од **7,84 милиони денари**.

Воедно, способноста на Банката за генерирање на оперативни приходи во обем кој не само што ги покрива редовните расходи од работењето, туку останува и вишок за покривање на други расходи кои не произлегуваат од редовните банкарски активности би ја истакнале како

значајна позитивна карактеристика во работењето на Стопанска банка а.д. Битола во 2015 година. Во тој контекст, **оперативниот резултат** за периодот 1. 1 - 31. 12. 2015 година е позитивен во износ од **77,42 милиони денари** и истиот е повеќе од двапати повисок споредено со минатата година.

(во 000 денари)	01.01- 31.12.2014	01.01- 31.12.2015	Годишна промена	
			апосолутен износ	%
Нето приходи од камата	198.089	258.972	60.883	130,74
Приходи од камата	341.476	392.839	51.363	115,04
Расходи од камата	-143.387	-133.867	9.520	93,36
Нето ефект од резервации	138.353	-64.153	-202.506	-46,37
Нето приходи од провизија и надоместоци	84.235	94.181	9.946	111,81
Приходи од провизија и надоместоци	108.735	122.085	13.350	112,28
Трошоци за провизија и надоместоци	-24.500	-27.904	-3.404	113,89
Нето курсни разлики	12.868	20.589	7.721	160,00
Општи административни трошоци и амортизација	-263.594	-296.323	-32.729	112,42
Трошоци за плати	-138.071	-156.150	-18.079	113,09
Други административни трошоци	-94.987	-106.659	-11.672	112,29
Амортизација	-30.536	-33.514	-2.978	109,75
Нето останат оперативен резултат	3.261	-8.060	-11.321	-247,16
Други оперативни приходи	65.154	40.635	-24.519	62,37
Други оперативни расходи	-61.893	-48.695	13.198	78,68
Резултат од хартии од вредност	4.464	3.926	-538	87,95
Бруто добивка	177.676	9.132	-168.544	5,14
Данок на добивка	-17.945	-1.290	16.655	7,19
Нето добивка	159.731	7.842	-151.889	4,91
Нето-добивка во ЕУР	2.597	128	-2.470	4,91
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ	295.192	373.742	78.550	126,61
ОПШТИ АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШОЦИ	-263.594	-296.323	-32.729	112,42
ОПЕРАТИВЕН РЕЗУЛТАТ	31.598	77.419	45.821	245,01

Нето-приходите од камата, како позиција со најзначајно учество во структурата на вкупните приходи од работењето, во 2015 година бележат раст од 30,74% во однос на претходната година. Ваквиот раст, пред сè, е резултат на добро управување со каматоносната актива и пасива, зголемената кредитна активност, подобрен квалитет на кредитното портфолио и промени во Одлуката за политиката на каматни стапки на Банката главно во делот на пасивни каматни стапки, што се рефлектираше преку позначаен процентуален пораст на приходите од камати, додека кај расходите за камати беше регистрирано намалување на годишна основа. Од аспект на структурата, најголем придонес од 79,82% кон остварените нето-приходи од камата во 2015 година имаат нефинансиски правни лица, додека придонесот на физичките лица изнесува 24,81%.

Зголемениот број на клиенти, зголемениот обем на кредитни работи и работи во платниот промет, како и доброто управување со трошоците, позитивно се одразија врз **нето-приходите од провизии и надоместоци**, така што истите се зголемени за 11,81% во однос на 2014 година. Приходите од провизии и надоместоци се зголемени за 12,28%, додека расходите за провизии и надоместоци пораснаа за 13,89%.

Нето-курсните разлики остварени во текот на 2015 година изнесуваат 20,59 милиони денари и истите се поголеми од остварувањето во 2014 година за 7,72 милиони денари, односно 60,00% што е резултат на добро управување со отворената девизна позиција на Банката, склучување на трансакции на девизен пазар и арбитражи на меѓубанкарски пазар по поволни купородажни курсеви.

Заклучно со 31. 12. 2015 година, **резултатот од хартии од вредност**, односно дивидендите остварени од вложувања во сопственички хартии од вредност изнесуваат 3,93 милиони денари и истите се помали од остварувањето во 2014 година во согласност со одлуките на издавачите на хартиите од вредност за распределба на добивката.

На страната на расходите од работењето, **општите административни трошоци и амортизацијата** бележат раст од 12,42% во однос на истите остварени во 2014 година. Притоа, трошоците за плати се зголемени за 13,09%, другите административни трошоци пораснаа за 12,29% на годишна основа, додека амортизацијата се зголеми за 9,75%. Ваквото остварување кај овие категории на трошоци главно е резултат на зголемениот обем на работа, проширената мрежа на експозитури и АТМ-уреди, како и зголемениот број на вработени во согласност со плановите за раст и развој на Банката.

Другите приходи и расходи од работењето кои имаат карактер на вонредни приходи и расходи се опфатени во позицијата **нето-останат оперативен резултат**. Другите оперативни приходи се помали споредено со минатогодишното остварување како резултат на помалку остварени капитални добивки од продажба на преземен имот за разлика од 2014 година кога беше продаден значителен дел од преземениот имот, по што беа исцрпени голем дел од можностите за остварување на капитални добивки по тој основ. Овој ефект беше компензиран со издвојување на помала загуба за оштетување на преземениот имот во 2015 споредено со 2014 година. Другите оперативни расходи се исто така пониски споредено со минатата година, што исто така се должи на помали капитални загуби од продажба на преземен имот во 2015 година во однос на минатата година. Нето-резултатот од овие позиции на крајот на годината е негативен во износ од 8,06 милиони денари.

Остварувањето во позицијата **нето-ефектот од резервации**, која ја вклучува исправката на вредноста на финансиските средства и загубата за оштетување на нефинансиските средства, е послабо во однос на минатата година кога беа наплатени претходно отпишани побарувања по камати во износ од 4,00 милиони евра, односно 246,00 милиони денари во согласност со склучен договор за порамнување на парична обврска. Резултатот од работењето на Банката, пред исправка на вредноста, загуба за оштетување и данок на добивка, е позитивен во износ од 73,29 милиони денари и двојно поголем во однос на минатогодишниот.

Следствено на остварената нето-добивка за 2015 година, како и остварувањата во Билансот на состојба, показателите за принос на капиталот и принос на активата, **ROE** и **ROA**, се позитивни и изнесуваат 0,62% и 0,08%, соодветно. Стапката на оперативни трошоци во однос на вкупни оперативни приходи изнесува 79,29% што претставува подобрување од 10,01 п.п споредено со 2014 година.

	01.01- 31.12.2014	01.01- 31.12.2015
Оперативни трошоци/вкупни оперативни приходи	89,30%	79,29%
ROE по оданочување	14,51%	0,62%
ROA по оданочување	1,79%	0,08%

4. Платен промет во земјата

Платниот промет во земјата Банката го извршуваше преку мрежата на експозитури во: Битола, Скопје, Струмица, Гевгелија Прилеп, Тетово, Охрид, Кавадарци, Велес, Ресен и Демир Хисар.

Во текот на 2015 година беа отворени 6.332 сметки што е одраз на напорите кои Банката ги вложува во подобрување на производите и услугите, поголема распространетост на мрежата

на експозитури и банкомати што резултира со раст на довербата на клиентите во Банката. Доминантно учеството од 89,37% во вкупниот број на новоотворени сметки имаа физичките лица. Што се однесува до затворените сметки, во 2015 година беа затворени 2.163 сметки на физички лица, од кои 81,65% беа сметки на неактивни учесници во платниот промет затворени во согласност со член 13, став 4 од Законот за платен промет, а само 0,97% беа затворени на барање на клиент. Од 396 сметки на правни лица затворени во 2015 година најголем дел, односно 32,58% беа затворени врз основа на поведена стечајна постапка, а само 8,08% односно 32 сметки беа затворени на барање на клиент.

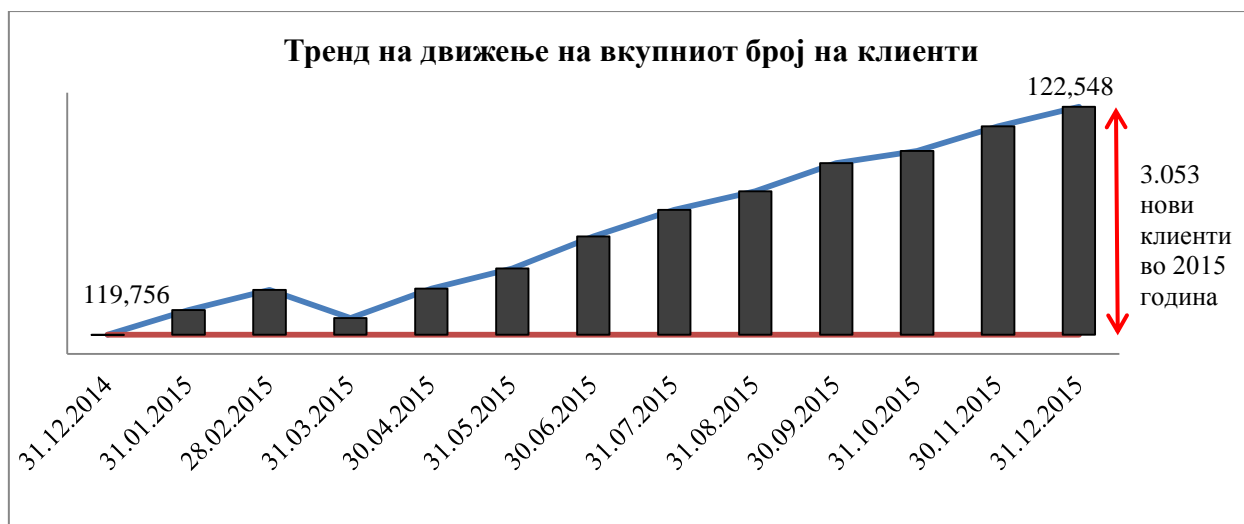
Со состојба на 31.12.2015 година вкупниот број на трансакциски сметки на правни и физички лица во Банката изнесува 127.128 сметки, што претставува раст од 7,23% во однос на 31. 12. 2014 година.

При извршување на платниот промет во земјата, во извештајниот период беа обработени 1.548.404 инструменти во вкупна вредност од 168.804,24 милиони денари, што претставува за 14,43% помал промет од истиот остварен во 2014 година. Бројот на обработени налози во 2015 година е поголем за 7,10% во однос на истиот од 2014 година.

Од аспект на структурата на налозите според нивниот износ, во 2015 година доминантно е учеството на безготовинскиот платен промет во вкупниот промет со 96,58% без позначајни промени на годишна основа. Готовинскиот платен промет во 2015 година учествува со 3,42% во вкупниот промет.

Денарски инструменти за плаќање	01.01-31.12.2014			01.01-31.12.2015			Индекси	
	Број	Износ (во 000 денари)	Структура	Број	Износ (во 000 денари)	Структура	4:1	5:2
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.Безготовински	948.198	191.781.013	97,22	1.032.737	163.035.341	96,58	108,92	85,01
1.1.Налози за пренос (ПП 30)	624.309	187.965.312	95,29	692.534	158.864.325	94,11	110,93	84,52
1.2.Налози за јавни давачки (ПП 50)	76.250	1.339.596	0,68	82.875	1.459.430	0,86	108,69	108,95
1.3.Налози за бруто плата (ПП 53)	247.639	2.476.105	1,26	257.328	2.711.586	1,61	103,91	109,51
2.Готовински	497.548	5.479.739	2,78	515.667	5.768.895	3,42	103,64	105,28
2.1.Налози за уплата (ПП 10 и ПП 50)	477.158	4.846.709	2,46	495.638	5.141.434	3,05	103,87	106,08
2.2.Налози за исплата (ПП 40)	20.390	633.030	0,32	20.029	627.461	0,37	98,23	99,12
3.Вкупен промет (1 + 2)	1.445.746	197.260.752	100,00	1.548.404	168.804.237	100,00	107,10	85,57

Покрај растот на бројот на трансакциски сметки на клиентите правни и физички лица, од особено значење е што и бројот на клиенти корисници на услугите на Банката во текот на цела 2015 година бележеше растечки тренд. Имено, во 2015 година Банката успеа да ја стекне довербата на 3.053 нови клиенти.

5. Девизно работење и платен промет со странство

Стопанска банка а.д. Битола во текот на 2015 година успешно ги извршуваше активностите во делот на девизно работење и платен промет со странство, притоа постигнувајќи зголемен обем на работа споредено со 2014 година. Банката во периодот од 01.01 - 31.12.2015 година обработи 22.891 инструменти на платниот промет за своите комитенти, во двата правци, во вкупна вредност од 157,31 милиони евра. Вкупниот промет е поголем од минатогодишниот вредносно за 38,13% и по број на инструменти за 4,43%. Од аспект на износот, девизните приливи се поголеми за 55,78%, а девизните одливи бележат годишен раст од 24,90%.

Девизни инструменти за плаќање	01.01.-31.12.2014		01.01.-31.12.2015		Индекси	
	број	износ (во 000 ЕУР)	број	износ (во 000 ЕУР)	3:1	4:2
	1	2	3	4	5	6
1. Прилив	16.530	48.797	17.089	76.018	103,38	155,78
1.1. Лоро дознаки	16.530	48.797	17.089	76.018	103,38	155,78
1.2. Лоро акредитиви						
2. Одлив	5.389	65.088	5.802	81.293	107,66	124,90
2.1. Ностро дознаки	5.375	64.316	5.791	81.008	107,74	125,95
2.2. Платени акредитиви	14	772	11	285	78,57	36,92
3. Вкупен промет (1+2)	21.919	113.885	22.891	157.311	104,43	138,13
4. Разл. прил. одлив (1-2)		-16.291		-5.275		32,38
5. Покриеност на одливот (1:2)		74,97		93,51		124,73

Покрај девизен платен промет со странство, во текот на 2015 година Банката вршеше и други активности од областа на девизното работење. Во тој контекст, Банката склучуваше трансакции на девизен пазар за купопродажба на девизи.

	2014		2015		индекси	
	бр.на заклучници	износ (во 000 ЕУР)	бр.на заклучници	износ (во 000 ЕУР)	3:1	4:2

	1	2	3	4	5	6
Продажба	3.716	48.028	3.774	47.373	101,56	98,64
Купување	7.679	27.880	7.890	32.021	102,75	114,85
Вкупно	11.395	75.908	11.664	79.394	102,36	104,59

Од погоре наведените податоци евидентно е зголемување на бројот и износот на склучени трансакции за купување на девизи во 2015 година и тоа за 2,75% и 14,85%, соодветно. Трансакциите во кои Банката се јавува како продавач на девизи не бележат позначајни промени на годишна основа. Во вкупност, евидентен е годишен раст на трансакциите на девизен пазар за купопродажба на девизи што генерално се должи на зголемена соработка меѓу Банката со клиенти увозници и извозници во согласност со потребите на клиентите за плаќање на увозот или конверзија на девизните приливи по основ на остварен извоз.

Со цел затворање на отворените девизни позиции од менувачко работење и девизен пазар, Банката склучуваше трансакции т.е. арбитражи на меѓубанкарски пазар кои во текот на 2015 година дадоа значаен придонес кон остварување на позитивни курсни разлики. Имено, курсните разлики тргување на девизен пазар и арбитражи на меѓубанкарски пазар, придонесуваат со 75,84% во вкупните нето-курсни разлики генерирани во текот на извештајната година.

6. Управување со ризици

Во текот на 2015 година, процесите на управување со ризици во Банката се одвиваа во согласност со законски пропишаните супервизорски стандарди, Стратегијата за управување со ризици, Деловната политика, развојниот и финансискиот план, како и другите интерните акти. Притоа, фокусот беше ставен на управување со кредитниот ризик како еден од најголемите ризици на кои е изложена Банката, но соодветно се следеа и контролираа и другите видови ризици. Активната вклученост на органите на управување беше неизоставен дел од активностите за идентификација, следење и контрола на ризиците на кои беше изложена Банката во 2015 година. Исто така, Банката вршеше стрес-тестирања за оценка на потенцијалното влијание кое одделни надворешни или внатрешни фактори би го имале врз одделни видови ризици.

Кредитен ризик

Со цел подобро управување со кредитниот ризик во текот на 2015 година беа преземани низа мерки и активности за унапредување и подобрување на работењето на Службата за управување со кредитен ризик меѓу кои би ги издвоиле следните:

- извршени се измени на Процедурата за поврзани субјекти во насока на усогласување со измените на Одлуката за поврзани субјекти од НБРМ;
- извршени се измени на Процедурата за кредитен ризик во насока на усогласување со Одлуката за управување со кредитен ризик;
- извршени се измени на Корисничкото упатство за внес на поврзани лица во информативниот систем на Банката Verpeks;
- извршени се измени на Корисничкото упатство за внес на отстапки во информативниот систем на Банката Verpeks;
- извршени се измени на Корисничкото упатство за внес на рефинансирани кредити во информативниот систем на Банката Verpeks;

- изготвено е Корисничко упатство за подготвување на консолидирани финансиски извештаи на групации на поврзани субјекти;
- извршени се измени на кредитната анализа и мониторингот на клиентите со следење на бонитетот клиентите преку финансиски извештаи од тековен и ист период од мината година, со што се утврдува реален приказ на работењето на клиентите преку елиминирање на сезонскиот карактер на бизнисот;
- извршени се измени на Процедурата за максимална кредитна изложеност кон поединечен клиент;
- дадени се предлози до Службата за работа со физички лица за измена и дополнување на Процедурите за кредитирање на физички лица во насока на утврдување на степенот на кредитна способност.

Покрај ех-ante активностите за управување со кредитен ризик кои се спроведуваат заради минимизирање на овој тип на ризик во моментот на одобрување на кредитните изложености, Банката соодветно внимание посветуваше и на ех-post управувањето со кредитен ризик. Во тој контекст би ги издвоиле активностите кои се преземаа во рамките на Службата за мониторинг, наплата, нефункционални кредити и преземени средства, чија основна цел беше контрола и следење на кредитното портфолио на клиентите, со предлог-мерки за наплата на побарувањата по реализирани кредити заради минимизирање на процентот на кредитно портфолио во доцнење, односно унапредување на системот за рано предупредување (EWS).

Добар показател за успешноста во управувањето со кредитниот ризик, претставува структурата на изложеноста на кредитен ризик по категории на ризик. Вкупната изложеност на кредитен ризик со состојба на 31. 12. 2015 година изнесуваше 9.566,39 милиони денари што претставува раст од 8,23%, во однос на 31.12.2014 година. Значително учество од 31,43% во вкупната изложеност на кредитен ризик на крајот на 2015 година имаа парично покриените изложености, односно изложеностите за кои не е определена исправка на вредност. Што се однесува до изложеностите за кои е определена исправка на вредност, учеството на изложености класифицирани во А категорија на ризик е зголемено од 50,67% во 2014 на 52,12% во 2015 година, додека изложеностите во Д категорија на ризик се намалени од 11,37% во 2014 на 10,07% во 2015 година.

Ликвидносен ризик

Процесот на управување со ликвидносниот ризик во 2015 година Банката го извршуваше во согласност со законската регулатива, актите на НБРМ како и интерно пропишаните политики и процедури. Во таа насока, Банката на дневна основа ги следеше и управуваше со паричните приливи и одливи истовремено водејќи сметка за рочната структура на средствата и изворите. Банката редовно ги следеше и ликвидносните показатели притоа одржувајќи ги истите во рамки на интерните и законски пропишаните лимити. Во текот на 2015 година стапките на ликвидност до 30 и 180 дена, нивото на концентрација и учеството на 20. најголеми депоненти во просечната депозитна база се одржуваа во рамки на законските и интерно поставените лимити, а воедно се управуваше со депозитниот потенцијал во насока на обезбедување на стабилно депозитно јадро. Исто така, Банката во целост ја почитуваше законската обврска за одржување на задолжителна резерва истовремено водејќи сметка за пласирање на вишокот средства во каматоносни позиции во НБРМ, што позитивно се одрази врз профитабилноста на Банката. Процентот на просечно остварување на задолжителната резерва во текот на 2015 година се движеше во интервалот од 100,44% до 100,84%.

Валутен ризик

Во услови на стабилен курс на денарот, а со цел сведување и одржување на валутниот ризик на прифатливо ниво, во текот на 2015 година Банката делуваше во согласност со регулативата на НБРМ и интерните политики и процедури за управување со валутен ризик. Во периодот 1. 1 - 31. 12. 2015 година, Банката на дневна основа ги следеше и ја известуваше НБРМ за промените во активните и пасивните позиции во денари со валутна клаузула и во девизи, притоа одржувајќи ја агрегатната девизна позиција во рамките на законски пропишаниот лимит од +/-30% од сопствените средства.

Оперативен ризик

Оперативниот ризик е дефиниран како ризик од загуба поради несоодветни или слаби внатрешни процеси, несоодветни лица, несоодветни или слаби системи во банката и надворешни настани. Оперативниот ризик го опфаќа и правниот ризик, ризикот од перење на пари и финансирање на тероризам, како и ризикот од несоодветност на информативните системи.

Стопанска банка а.д. Битола континуирано ги следи, контролира и анализира процесите и настаните што се извршуваат во Банката, ја мери изложеноста на оперативен ризик и презема соодветни мерки за спречување на евентуални идни штети кои негативно би се одразиле врз финансискиот резултат и капиталот на Банката. Притоа активностите на Банката поврзани со управувањето со оперативен ризик се насочени кон зајакнување на контролите врз процесите и системите, а се во согласност со Политиката и Процедурата за управување со оперативен ризик, кои пак се усогласени со важечката законска регулатива. Воедно, во текот на 2015 година беше ставено во функција системско решение за евиденција и следење на оперативниот ризик, со што дополнително се унапреди процесот на управување со оперативен ризик.

Во периодот јануари-декември 2015 година, Банката не регистрира настани кои би предизвикале значајна материјална штета.

Репутациски ризик

Репутацискиот ризик е дефиниран како ризик врз добивката или сопствените средства на Банката кој произлегува од неповолни оценки за Банката од страна на клиентите, доверителите, акционерите и супервизорите. Во текот на цела 2015 година, Стопанска банка а.д. Битола дејствуваше во насока на градење и одржување на угледот на Банката, преку воспоставување на професионални односи со клиентите и деловните партнери кои се засноваат на меѓусебна доверба, сигурност, етика и законско работење. На ваков начин Банката успешно управуваше со репутациониот ризик притоа почитувајќи ги законите, актите на НБРМ, како и интерно пропишаната Политика за управување со репутациониот ризик и Процедура за постапка по поплаки од клиенти на Стопанска банка а.д. Битола. Во 2015 година не е регистриран настан кој значително би го загрозил угледот и репутацијата на Банката.

Ризик од промена на каматни стапки во портфолиото на банкарски активности

Управувањето со ризикот од промена на каматни стапки на портфолиото на банкарски активности во текот на 2015 година се спроведуваше во согласност со регулативата и интерните акти (Политика и Процедура за управување со ризикот од промена на каматни стапки на портфолиото на банкарски активности) при што фокусот беше ставен на:

- измени и дополнувања на Одлуката за политиката на каматни стапки на Стопанска банка а.д. Битола во насока на зајакнување на конкурентската позиција на Банката во однос на другите банки;
- континуирано следење на просечните пондерираните каматни стапки на активата и пасивата;
- следење на движењето на каматните стапки на НБРМ, пазарот на пари и светските финансиски пазари;

- следење на рочната усогласеност на каматночувствителните активни и пасивни позиции и утврдување на коефициент на каматен ризик.

Во 2015 година, Банката во целост ја исполнуваше обврската за известување во согласност со актите на НБРМ и редовно ги изготвуваше и доставуваше извештаите за промена на економската вредност на портфолиото на банкарски активности за позициите со фиксна, прилагодлива и променлива каматна стапка, како и вкупна пондерирана каматна стапка.

Просечната пондерирана каматна стапка на активата остварена на 31.12.2015 година изнесуваше 4,87% (5,01% на 31.12.2014 година), додека просечната пондерирана каматна стапка на пасивата изнесуваше 1,54% (2,09% на 31.12.2014 година). Нето каматната маргина со состојба на 31. 12. 2015 година изнесуваше 3,31%, што претставува зголемување од 0,41 п.п. во однос на истата остварена на 31. 12. 2014 година.

7. Извештај за корпоративно управување

Во согласност со Статутот на Стопанска банка а.д. Битола, во 2015 година Банката ги остваруваше своите активности преку органите на Банката: Собрание на акционери, Надзорен одбор, Одбор за управување со ризици, Одбор за ревизија, Управен одбор, Одбор за надгледување на информативната технологија и ALCO одбор.

7.1. Собрание на акционери

Собранието на акционери како највисок орган на управување во Банката со состојба на 31. 12. 2015 година го сочинуваат 1275 акционери. Во текот на 2015 година, дејствувајќи во согласност со законските прописи и Статутот на Банката, Собранието одржа три седници.

На седницата одржана на 14.01.2015 година беа разгледани и усвоени: одлуки за именување на членови на Надзорен одбор и Одбор за ревизија, одлука за измена и дополнување на Статутот на Банката, како и информација за поднесена оставка на член на Одбор за ревизија.

На седницата одржана на 25.03.2015 година беа разгледани и усвоени: записниците од 34. и 35. седница на Собранието, годишниот извештај за работењето на Стопанска банка а.д. Битола за 2014 година, извештаите за работењето на Надзорниот одбор, Одборот за ревизија, Службата за внатрешна ревизија за 2014 година, годишната сметка и извештајот за извршената ревизија на финансиските извештаи за 2014 година, деловната политика, развојниот и финансискиот план на Банката за периодот 2015-2019 година, одлуката за усвојување на листа на нето-должници за 2014 година, одлуката за ревидирање на Кодексот за корпоративно управување, одлуката за ревидирање на Статутот на Стопанска банка а.д. Битола, одлуката за именување на член на Надзорен одбор, одлуката за определување на месечна награда и награда за успешно завршена година за членовите на Надзорниот одбор, одлуката за определување на надомест на членовите на Одборот за ревизија и одлуката за распоред на остварената добивка во 2014 година.

На седницата одржана на 16. 12. 2015 година беше разгледана и усвоена одлуката за именување на членови на Одборот за ревизија на Стопанска банка а.д. Битола.

Со состојба на 31.12.2015 година, акционерскиот капитал на Банката е составен од 390.977 обични акции. Акционер со квалификувано учество во Банката е Пелистерка АД Скопје кој заедно со поврзаното лице Тимох ДОО Скопје поседуваат 21,85% од вкупниот број акции со

право на глас т.е. обични акции. Претставник на акционерот со квалификувано учество во Надзорниот одбор на Банката е г. Дејан Панделески.

7.2. Надзорен одбор

Надзорниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола (во понатамошниот текст: НО) во согласност со Статутот и Законот за банки, го сочинуваат седум члена именувани со Одлука од Собрание на акционери, од кои два се независни членови. Одлуката за именување на членови на НО стапува во сила по добивање согласност од НБРМ. Во текот на 2015 година НО на Банката дејствуваше во следниот состав: г. Ненад Јосифовиќ – претседател, г. Панче Нефтенев – заменик-претседател и независен член, г. Дејан Панделески – член, г. Иванчо Велјановски – член, г. Кирил Митровски – член, г-ѓа Александра Радевска – член и г-н Коста Костадиновски – независен член.

Член	НЕНАД ЈОСИФОВИЌ-претседател на Надзорен одбор
Датум на прво именување	24. 2. 2012 година
Датум на истекување на мандатот	8. 5. 2017 година
Професија	Дипломиран правник
Членства во други органи на управување или надзор	Неизвршен член на Одбор на директори - ГТЦ АД Скопје
Исполнување на критериуми за независност (само за независните членови)	/
Член	ПАНЧЕ НЕФТЕНОВ- заменик-претседател - независен член на Надзорен одбор
Датум на прво именување	6. 3. 2012 година
Датум на истекување на мандатот	8. 5. 2017 година
Професија	Адвокат
Членства во други органи на управување или надзор	Член на Надзорен одбор - АУТОМАКЕДОНИЈА А.Д. Скопје Адвокат Панче Нефтенев- овластено лице
Исполнување на критериуми за независност (само за независните членови)	Да
Член	ДЕЈАН ПАНДЕЛЕСКИ - Член на Надзорен одбор
Датум на прво именување	24. 2. 2012 година
Датум на истекување на мандатот	9. 6. 2017 година
Професија	Дипломиран економист, м-р по бизнис администрација во маркетинг
Членства во други органи на управување или надзор	Неизвршен член на одбор на директори- Градежно трговско друштво БЕТОН-ШТИП акционерско друштво Штип Извршен член на одбор на директори- Пелистерка АД Скопје

	<p>Претседател на непрофитната организација - Здружение на граѓани ГРУПА ЗА ПОДДРШКА-Скопје – овластено лице</p> <p>Друштво за градежништво ТИМ ДОО Скопје-основач /сопственик</p> <p>ДПГУУТИМОХ ДОО Скопје-основач /сопственик</p> <p>БГХ БРАИН ГУТС и ХЕАРТ ДОО Скопје-основач/сопственик</p>
Исполнување на критериуми за независност (само за независните членови)	/
Член	ИВАНЧО ВЕЛЈАНОВСКИ -Член на Надзорен одбор
Датум на прво именување	24. 2. 2012 година
Датум на истекување на мандатот	8. 5. 2017 година
Професија	Дипломиран биолог
Членства во други органи на управување или надзор	Генерален извршен директор - Фабрика за квасец и алкохол АД Битола
Исполнување на критериуми за независност (само за независните членови)	/
Член	КИРИЛ МИТРОВСКИ- член на Надзорен одбор
Датум на прво именување	9. 10. 2012 година
Датум на истекување на мандатот	26. 8. 2017 година
Професија	Дипломиран економист
Членства во други органи на управување или надзор	<p>Извршен член на одбор на директори - „ИНВЕСТ БРОКЕР„ АД Скопје</p> <p>Член на Надзорен одбор –Завод за испитување на материјали и развој на нови технологии СКОПЈЕ АД Скопје</p> <p>Основач-здружение за заштита на правата на акционерите во Топлификација АД Акционери во Топлификација Скопје</p>
Исполнување на критериуми за независност (само за независните членови)	/
Член	АЛЕКСАНДРА РАДЕВСКА-член на Надзорен одбор
Датум на прво именување	29. 3. 2013 година
Датум на истекување на мандатот	8. 5.2017 година

Професија	Магистер по економски науки, во областа на сметководство и ревизија Овластен ревизор
Членства во други органи на управување или надзор	/
Исполнување на критериуми за независност (само за независните членови)	/
Член	КОСТА КОСТАДИНОВСКИ - Независен член на Надзорен одбор
Датум на прво именување	29.03.2013 година
Датум на истекување на мандатот	08.05.2017 година
Професија	Дипломиран економист
Членства во други органи на управување или надзор	Главен извршен директор- Илирика фонд менаџмент АД Скопје Друштво за посредување, трговија и услуги Гип суппорт ДОО Скопје - содружник
Исполнување на критериуми за независност (само за независните членови)	Да

Во периодот 1. 1 - 31. 12. 2015 година НО одржа 42 седници на кои беа разгледувани материјали изготвени од стручните служби и Органите на Банката преку кои НО го следеше движењето на сите финансиски показатели, билансот на состојба, билансот на успех, профитабилноста и ликвидноста на Банката, депозитите на правните и физичките лица, остварените приходи и расходи на Банката со нивната структура, сопствените средства, стапката на адекватност на капиталот, причините за подобрувањата и влошувањата на портфолиото на Банката и сите други значајни прашања од работењето на Банката. Во рамките на своите надлежности Надзорниот одбор донесе: Политика за управување со стратегиски ризик, Политика за управување со оперативен ризик, Политика за управување со ризик од земјата, Политика за ревизија и следење на пропусти на сигурноста на ИС, Политика за управување со кредитен ризик, Стратегија за управување со ризици, Политика за процесот на утврдување на интерниот капитал на СТББТ, Методологија за мерење и оценка на поединечни ризици при утврдување на интерниот капитал, Политика за управување со ликвидносен ризик, Политика за одржување на СС на Банката, Политика за обелоденување на извештаи и податоци за работењето на СТББТ, Политика за користење на услуги од надворешни лица, Политика за управување со правен ризик, Политика за идентификување на потенцијални судири на интереси, Политика за управување со репутациски ризик, Политика за управување со валутен ризик, Политика за управување со ризик од промена на каматни стапки во портфолио на банкарски активности, Политика за управување со пазарен ризик, Програма – Политика за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам, Политика за непречена комуникација и можност за известување од страна на вработените на Банката во случај на корупција, Деловник за работа на НО, Политика за распоредување на одредени позиции во портфолио за тргување или во портфолио на банкарски активности на Стопанска банка а.д. Битола, Етички кодекс на Банката, Политика за контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите, Каталог на обезбедување на Стопанска банка а.д. Битола.

Воедно, Надзорниот одбор на Банката ги одобри: деловната политика, развојниот и финансискиот план за периодот 2015-2019 година, годишната сметка за 2015 година, ревидираните финансиски извештаи, листата на нето-должници и годишниот извештај за работењето на Банката во 2015 година, ги прифати извештаите на супервизијата и други извештаи од Народната банка и други надлежни институции, извештаите на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија, Службата за внатрешна ревизија, извештаите за работењето на Банката, усогласеноста на работењето на Банката во согласност со Законот и другите подзаконски акти, елаборатите за отпис на побарувања како и други информации и извештаи од својата надлежност.

7.3. Одбор за управување со ризици

Одборот за управување со ризици (во понатамошниот текст: ОУР) во текот на 2015 година функционираше во состав од пет членови именувани од страна на Надзорниот одбор на Банката. Притоа, членовите на ОУР се лица со посебни права и одговорности вработени во Банката, ги исполнуваат условите предвидени со Законот за банки и имаат искуство во областа на банкарството од најмалку три години.

Со одлука број 02-677/II-37 од 29.01.2015 за измена на одлуката за именување членови на ОУР бр. 02-4860/II-29 од 29.10.2013, како членови на Одборот беа именувани: г-ѓа м-р Гордана Балтовска – претседател, г-ѓа Наташа Илиевска – заменик-претседател, г-ѓа Софка Ангелевска – член, г. Стево Цветковски – член и г. Љупчо Милошевски, а за заменици членови беа назначени г-ѓа м-р Наташа Несторовска и г-ѓа Наталија Мицковска.

Во периодот 1. 1 - 31. 12. 2015 година ОУР одржа 78 седници на кои беа разгледувани и анализирани: извештаите за изложеноста на Банката на ризик, предлозите по однос на барањата за продолжувања и реструктурирања на кредитни изложености на клиенти, предлозите за склучување на спогодби за наплата кај клиенти кои имаат тешкотии при намирувањето на обврските кон Банката, предлозите за присилна наплата кај клиенти кај кои побарувањата не можеа да се наплатат доброволно со договор, интерните акти со кои се регулира управувањето со различните ризици во работењето на Банката како и други извештаи. Исто така беа предлагани мерки и активности за управување со одделни видови ризици на кои е изложена Банката со цел одржување на прифатливо ниво на ризик. Воедно, ОУР ги следеше законските прописи и прописите на НБРМ кои се однесуваат на управување со ризици и се грижеше за усогласеност на интерните политики и процедури со важечката регулатива. Во согласност со Законот за банки, ОУР на месечна основа доставуваше извештаи за своето работење до Надзорниот одбор на Банката и извештаи до Одборот за ревизија на квартална основа во кои беа опфатени промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите.

7.4. Одбор за ревизија

Во согласност со одредбите од Законот за банките, Статутот на Стопанска банка а.д. Битола и други прописи, Одборот за ревизија (во понатамошниот текст: ОР) како орган на Банката е именуван на Собранието на акционери. Овој Одбор се состои од пет членови со мандат од две години, од кои три се избрани од редот на НО, а другите два члена се независни.

Претседател на ОР е г. Жарко Михајловски кој воедно е и независен член. Функцијата независен член на ОР ја извршуваше и г. Стевчо Јолаковски, назначен како член на Одборот за ревизија од Собранието на акционери на Стопанска банка а.д. Битола на седницата одржана на 14.01.2015 година. Членови на ОР избрани од редовите на НО се: г. Ненад Јосифовиќ, г. Панче Нефтенев и г. Дејан Панделески.

При изборот на независни членови на ОР во целост беа испочитувани критериумите за независност утврдени со Законот за банки. Независните членови и со нив поврзаните физички лица не се вработени ниту се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката ниту застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија кое во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката која просечно годишно надминува 3.000.000,00 денари.

Во периодот 01.01-31.12.2015 година, ОР ги извршуваше своите активности утврдени со законските акти, подзаконските прописи и интерните акти на Банката. ОР во текот на 2015 година одржа пет седници на кои ги разгледа финансиските извештаи на банката и се грижеше за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на банката во согласност со прописите и меѓународните сметководствени стандарди, го следеше и изврши оценка на системот за внатрешна контрола, ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Секторот за внатрешна ревизија, го следеше процесот на ревизија на банката и ја оценуваше работата на друштвото за ревизија, во континуитет го следеше усогласувањето на работењето на банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи.. Воедно, ОР во текот на 2015 година остваруваше континуирана соработка со УО и Секторот за внатрешна ревизија, а ги разгледуваше и извештаите од работењето на Одборот за управување со ризици.

На седниците на Одборот редовно присуствуваа мнозинството на членови на ОР, членовите на УО и претставници на Секторот за внатрешна ревизија.

7.5. Управен одбор

Во согласност со Статутот на Стопанска банка а.д. Битола, Управниот одбор (во понатамошниот текст: УО) на Банката се состои од три члена кои се подеднакво одговорни за работењето и за обврските што ги презема Банката. Членовите на УО се назначуваат на предлог на НО, а врз основа на претходна во согласност со од Гувернерот на НБРМ. Со Одлука за именување на Управниот одбор на Банката, се определува Претседател на УО и двајца членови.

Функцијата членови на УО во текот на 2015 година ја извршуваа: г-н м-р Владимир Ефтимоски - Претседател на УО, г-ѓа м-р Гордана Балтовска – член на УО и г-ѓа м-р Наташа Несторовска - член УО.

Во табелата подолу се дадени основите информации за членовите на УО и нивните надлежности по одделни сегменти од работењето на Банката.

Член	Функција	Надлежности
Владимир Ефтимоски	Претседател на Управен одбор	<ul style="list-style-type: none"> - Општи правни работи; - Кабинет на Управен одбор; - Маркетинг и комуникации; - Човечки ресурси; - Работа со правни лица; - Работа со физички лица; - Мрежа на експозитури.
Гордана Балтовска	Член на Управен одбор	<ul style="list-style-type: none"> - Управување со ризици; - Поддршка и финансии; - Усогласеност со прописи; - Спречување на перење пари и финансирање тероризам; - ОСИС лице.
Наташа Несторовска	Член на Управен одбор	<ul style="list-style-type: none"> - Процесинг; - Управување со имот и безбедност; - Организација и ИТ; - Дилинг и пазар на пари.

Управниот одбор на Банката, во текот на 2015 година одржа 57 седници, притоа работејќи во согласност со законските прописи и Статутот на Банката и извршувајќи ги одлуките донесени од Собранието на акционери и Надзорниот одбор. Воедно, Управниот одбор водеше грижа за спроведување на донесените одлуки, покренуваше иницијативи и даваше предлози за унапредување на работењето на Банката, донесуваше одлуки за каматните стапки и тарифниците на Банката, ги разгледуваше месечните остварувања во однос на планот и на месечна основа го известуваше Надзорниот одбор за остварените резултати од работењето, утврдуваше предлози и други акти за кои одлучува Надзорниот одбор. Исто така, Управниот одбор се грижеше за информирање на акционерите на Банката, донесуваше соодветни интерни упатства, процедури и други акти и се грижеше за нивно спроведување и усогласување во согласност со промените во регулативата и условите на работење.

7.6. Одбор за надгледување на информативната технологија

Врз основа на Статутот на Стопанска банка а.д. Битола (пречистен текст), НО 02- 2482/1-2 од 26.03.2015 година, Одборот за надгледување на информативната технологија (во понатамошниот текст ОНИТ) се состои од шест члена назначени од страна на Надзорниот одбор на Банката, со мандат од 4 (четири) години. Функцијата членови на ОНИТ во текот на 2015 година ја извршуваа: г-ѓа м-р Наташа Несторовска – претседател, г. Миле Ивановски – Член и заменик-претседател, г. Стево Цветковски – член, г. Георги Дојчиновски – член, г. Живко Атанасов – член и г-ѓа Наталија Михајловска – член без право на глас.

Во текот на 2015 година ОНИТ одржа 31 седница на кои беа разгледани и усвоени извештаи од работењето на Службата за ИТ и Help desk, Службата за организација, извештаи за сигурноста на информативниот систем на Банката, понуди за технички решенија, статусот на активните проекти поврзани со ИТ и организација, следење на статусот на проектите, разгледување на евидентни листи на софтверски барања, одобрување на добавувачи на потребната ИТ технологија, ангажирање на надворешни обезбедувачи на ИТ-сервиси, други извештаи и акти и за истите беа доставувани предлози до УО со цел донесување на соодветни одлуки. Воедно, беа предложени и разгледувани стратешки и оперативни планови усогласени со Деловната политика, развојниот и финансискиот план на Банката меѓу кои би се издвоиле: акционен план за имплементација на техничко решение на систем за непрекинато напојување, план за имплементација на е-банкинг, акционен план за имплементација на техничко решение за систем за back up(бек-ап), како и акционен план за имплементација на техничко решение за надградба на firewall (фаервол) и IDS/IPS системите. Воедно, во рамки на ОНИТ беше усвоен буџетот за Службата за ИТ и хелп деск, Службата за организација и ОСИС лицето, усогласен со буџетот на Банката. Покрај овие активности, ОНИТ ефективно управуваше со проектите во согласност со интерната Процедура за управување со проекти. Поважни проекти и софтверски решенија разгледувани и дискутирани во овој период беа: софтверско решение за надградба на е-банка, решението за материјално работење и основни средства, софтверско решение за оперативни ризици, апликацијата за човечки ресурси и интранет решенијата.

ОНИТ за својата работа доставува квартални извештаи до Управниот и Надзорниот одбор на Банката.

7.7. ALCO одбор

ALCO одборот е одбор за управување со активата и пасивата на Банката, формиран со Одлука од Надзорен одбор донесена на ден 18. 10. 2014 година. Во согласност со оваа Одлука, за членови на ALCO одборот, со мандат од 4 (четири) години, се именувани: г-ѓа м-р Гордана Балтовска – претседател, г-ѓа м-р Наташа Несторовска – заменик-претседател, г-ѓа Софка Ангелевска – член, г-ѓа Весна Дацева – член, г-ѓа Наталија Мицковска – член, г-ѓа Наташа Трајкова – заменик член и г-ѓа Моника Ресановиќ – заменик член.

Составот, надлежностите и начинот на работа и одлучување на Одборот за управување со актива и пасива, како и други прашања поврзани со активностите на Одборот се уредени со Деловникот за работа на Одборот за управување со актива и пасива. Врз основа на овој Деловник, ALCO одборот ги има следните функции: ја разгледува и анализира висината на каматните стапки на Банката и ги следи движењата на каматните стапки на конкурентските банки, светските трендови како и референтните стапки, ја определува стратегија за управување со активата и пасивата, управува со пазарниот ризик, ги следи и управува со средствата и обврските на Банката во согласност со Деловната политика, развојниот и финансискиот план, ја следи ликвидноста на Банката и управува со ликвидносниот ризик на кој е изложена Банката, го определува нивото на маржите односно провизиите за активностите и услугите на Банката при работењето со клиенти, го утврдува влијанието и хармонизацијата на новите продукти и услуги, ја утврдува потребата од нови кредитни линии и дава насоки за пласмани од овие кредитни линии. Во текот на 2015 година, ALCO одборот за својата работа доставуваше месечен извештај до Управниот одбор и квартален извештај до Надзорниот одбор на Банката.

7.8. Усогласеност на корпоративното управување со Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола

Кодексот на корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола (во понатамошниот текст: Кодексот) е поставен во согласност со одредбите од Одлуката на НБРМ за основите начела и принципи на корпоративно управување во Банка („Сл.весник на РМ“ бр.159/07). Со Кодексот за корпоративно управување во Стопанска банка а.д. Битола се уредени основните начела и принципи за корпоративно управување во Банката, како збир од заемни односи меѓу Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, Надзорниот одбор, акционерите и другите заинтересирани субјекти.

Во текот на 2015 година, Банката во целост ги почитуваше принципите на корпоративно управување предвидени со Кодексот за корпоративно управување во Стопанска банка а.д. Битола во поглед на: остварување на правата и интересите на акционерите, транспарентност на сопственичката структура, општествена одговорност, ефикасно корпоративно управување, поделба на надлежностите меѓу органите кои вршат надзор и контрола и органите кои управуваат со работењето на Банката, редовна и ефикасна контрола и ревизија на работењето на Банката, почитување на законите, етичките стандарди и практики, независност и објективност при извршување на обврските од страна на членовите на органите на управување и надзор, информирање на јавноста, заштита на доверливи информации и лични податоци.

Во извештајниот период Банката ги почитуваше одредбите од Кодексот за корпоративно управување кои се однесуваат на постапката за свикнување на Собрание на акционери, постапката за гласање и правата на акционерите. Воедно, соработката меѓу Надзорниот и Управниот одбор се одвиваше на начин предвиден со Кодексот притоа запазувајќи ги роковите, видот и начинот на доставување на информации, извештаи и документи од страна на Управниот до Надзорниот одбор, како и начинот на постапување во ситуации кога постои судир на интереси.

Членовите на Надзорниот и Управниот одбор и другите органи на Банката беа именувани во согласност со критериумите и правилата предвидени со Кодексот за корпоративно управување во Банката и истите во целост ги исполнуваа обврските, одговорностите и начинот на работа притоа почитувајќи ги законските прописи и интерните акти.

Секторот за внатрешна ревизија и Службата за усогласеност со прописите во 2015 година делуваа во согласност со делокругот на работа, обврските и одговорностите предвидени со Кодексот за корпоративно управување во Банката. Изборот на Друштво за ревизија се одвиваше во согласност со постапката и критериумите опфатени во Кодексот.

7.9. Политика за идентификување на потенцијалните судири на интереси

Во текот на 2015 година, Стопанска банка а.д. Битола работеше во согласност со Политиката за идентификување на потенцијалните судири на интереси во која се утврдени конкретни мерки и активности на органите на управување и вработените во Банката за намалување на појавните облици на судир на интереси, идентификување, управување и спречување на последиците од истиот.

Со цел да се спречи појава на судир на интереси во Банката во 2015 година членовите на Управниот и Надзорниот одбор и лицата со посебни права и одговорности на секои шест месеци потпишуваа писмена Изјава за можен судир, каде се прифаќаа ограничувањата на нивната слобода во однос на прифаќање на ангажмани спротивни на интересите на Банката во согласност со Законот за банките. Воедно, овие лица не присуствуваа при донесувањето на одлуки, склучувањето на договори или при вршењето на друга деловна активност во ситуација кога нивната објективност беше доведена во прашање заради судир на нивниот личен интерес и интересот на Банката.

Во согласност со Политиката за идентификување на потенцијалните судири на интереси, вработените во Банката беа задолжени да го пријават секој личен деловен потфат или финансиски интерес (како и интересот на членовите на нивните семејства) којшто би можел да се одрази на угледот и чесноста на работењето на Банката. Воедно, вработените во Банката треба да избегнуваат било какви политички активности кои што би ги довеле во прашање должностите и одговорностите како професионалци во Банката и треба да се воздржуваат од активен партиски или политички ангажман во време на извршување на работните задачи во Банката.

Конкретно во согласност со Законот за банките и Деловникот за работа на Надзорниот одбор кога трансакцијата мора да биде одобрена од Надзорниот одбор, во случаи на одобрување на кредитна изложеност или друг вид на трансакција со поврзани лица со Банката во износ од над 3.000.000,00 денари членот на Надзорен одбор или лицето со посебни права и одговорности во случај на можен судир на интерес се иззема од учество во расправата и при донесувањето на одлуки, член на орган на управување, лице со посебни права и овластувања редовно за секој судир на интереси или можен судир во кој Банката остварува интерес го известува Надзорниот одбор.

7.10. Корпоративна општествена одговорност

Една од стратешките цели поставени со Деловната политика, развојниот и финансискиот план на Банката беше интензивирање на активностите во делот на општествена одговорност. Во согласност со ваквата стратешка определба, во текот на 2015 година, Банката ја продолжи својата долгогодишна традиција насочена кон хуманитарни цели. Имено, поплавите кои во првата половина од 2015 година ја зафатија Република Македонија, предизвикаа многу штети на земјоделските посеви, патиштата и домовите на луѓето. Во тие тешки моменти за жителите на поплавените места, Стопанска банка а.д. Битола донираше вода за пиење и средства за лична хигиена во општините Новаци и Могила. Во контекст на хуманитарните активности насочени кон најмладите, Стопанска банка а.д. Битола финансиски го поддржа Здружението на граѓани за третман на лица со аутизам, АДХД и Аспергеров синдром „Во мојот свет“. Во знак на благодарност, за хуманоста на менаџментот и вработените во Банката, децата со аутизам и децата волонтери на Здружението, изработија цртежи кои им ги подарија на Банката, а кои беа искористени за нашиот корпоративен календар. Во пресрет на новогодишните и божикните празници, Стопанска Банка а.д. Битола им подари новогодишни пакетчиња на децата од ОУ „Горги Сугарев“ и Здружението за развој на ромската заедница „Сумнал“, од Битола.

Стопанска банка а.д. Битола во 2015 година ги поддржуваше и активностите во доменот на образованието, музиката и спортот. Во тој контекст, Банката го поддржа Битолскиот книжевен круг, меѓународниот младински арт-фестивал „Битола отворен град 2015“, фестивалот „Илинденски денови“, како и низа образовни проекти во земјата и странство.

7.11. Награди и признанија

Дејствувајќи во согласност со Деловната политика, развојниот и финансискиот план, Банката во 2015 година беше наградена со значајни меѓународни признанија. Потврда за успешноста во работењето на Банката во 2015 година беше признанието од светски познатиот финансиски магазин “Global Banking Finance” кој ја прогласи Стопанска банка а.д. Битола за најдобра retail банка за 2015 година во Македонија, додека претседателот на Управниот одбор на Банката, м-р Владимир Ефтимоски го доби признанието за најдобар главен извршен директор во банкарскиот сектор во Република Македонија за 2015 година. Исто така, од страна на престижниот меѓународен магазин „International Banker“, Стопанска банка а.д. Битола беше избрана за најдобра комерцијална банка за 2015 година и банка со најдобро банкарско иновативно работење со физички лица за 2015 година во Република Македонија.

7.12. Организациона структура

Во насока на подобрување на организацијата во работењето, во текот на 2015 година беа направени неколку промени во организационата шема на Банката. Во тој контекст, Службата за тргување беше ставена во надлежност на Секторот за процесирање, додека Службата за оперативна ликвидност и хартии од вредност престана да постои, односно работните задачи кои беа предвидени во оваа служба се извршуваат во Службата за управување со ликвидност и ALM, во рамки на Секторот за поддршка и финансии. По овие промени, од организационата шема на Банката беше отстранет Секторот за FX и пазар на пари. Воедно, во Секторот за работа со физички лица беше додадена Служба за управување и контрола на благajни.

Во согласност со организациската поставеност на Банката, претставена преку организационата шема (Прилог 2), во текот на 2015 година Банката ги остваруваше своите активности преку органите на Банката: Собрание на акционери, Надзорен одбор, Одбор за управување со ризици, Одбор за ревизија, Управен одбор, Одбор за надгледување на информативната технологија и ALCO одбор. Покрај овие органи, организациската поставеност на Банката опфаќа: 11 сектори, 32 служби, ОСИС лице и 20 експозитури распоредени низ следните градови во државата: Битола, Скопје, Прилеп, Охрид, Тетово, Велес, Кавадарци, Струмица, Гевгелија, Демир Хисар и Ресен. Значајно е што во 2015 година, Банката ја прошири мрежата на експозитури со една нова експозитура во Гевгелија, додека бројот на АТМ беше зголемен за 13 нови банкомати.

Бројот на вработени во 2015 година се зголеми за 33 нови вработени така што вкупниот број на вработени во Банката со состојба на 31.12.2015 година изнесуваше 224.

Во текот на 2015 година Банката континуирано вложуваше во стручно усовршување и оспособување на вработените, а воедно ја продолжи практиката на соработка со образовните институции во Република Македонија така што на голем број студенти им овозможи изведување на практична работа во Банката.

Политиката за наградување на Стопанска банка а.д. Битола е усогласена со Кодексот на корпоративно управување и истата ги дефинира критериумите и начините на наградување на менаџментот и вработените со цел поттикнување на нивна целосна ангажираност за остварување на континуиран раст и развој на Банката. При наградување на членовите на

Управниот одбор, се земаат предвид критериумите пропишани во принципот 4.6., точка 2 од Одлуката за основните начела и принципи за корпоративно управување во банка (Службен весник на РМ бр.159/2007). Наградувањето на членовите на Управен одбор се состои од: годишни бонуси, еднократни месечни бонуси и нематеријални награди (обуки, семинари, конференции и работилници). Начинот и износот на наградување на членовите на Управниот одбор се дефинираат со Одлуки донесени од страна на Надзорниот одбор на Банката. За наградување на лицата со посебни права и одговорности Политиката поставува критериуми кои треба да бидат исполнети за остварување на: годишни бонуси со Одлука од Надзорен одбор, како и еднократни месечни бонуси и нематеријални награди за кои одлучува Управниот одбор. Надоместоците на Надзорниот одбор со посебен акт се определуваат од страна на Собранието на акционери.

Во 2015 година на членовите на Надзорниот и Управниот одбор, како и другите лица со посебни права и одговорности им беа исплатени вкупно 25,44 милиони денари за бруто-плати, други примања (регрес за годишен одмор и др.) во вкупен износ изнесуваа 0,32 милиони денари. За присуство на седници на членовите на НО им беа исплатени 5,26 милиони денари, а на членовите на ОР им беа исплатени 0,75 милиони денари.

Со состојба на 31. 12. 2015 година, вкупниот износ на одобрени кредити и други облици на изложеност кон членовите на Надзорниот и Управниот одбор, како и другите лица со посебни права и одговорности и со нив поврзаните лица, изнесува 187,51 милиони денари. Обврските кон овие лица со состојба на 31. 12. 2015 година изнесуваат 336,99 милиони денари.

Прилог 1 – Показатели за работењето на Стопанска банка а.д. Битола

(во 000 денари и во %)	31.12.2014	31.12.2015	Годишна промена
Показатели од Билансот на состојба			
Вкупна актива	8.919.039	9.630.204	711.165
Бруто кредити на нефинансиски субјекти	5.714.084	6.581.021	866.937
<i>Редовни кредити</i>	4.718.246	5.563.522	845.277
<i>Нефункционални кредити</i>	995.839	1.017.499	21.660
Исправка на вредноста и акумулирана амортизација на кредитите и побарувањата	-1.049.321	-1.035.353	13.968
Депозити на нефинансиски субјекти	5.927.650	6.085.236	157.586
Капитал и резерви	1.101.004	1.255.891	154.887
Нефункционални кредити како % од бруто кредити	17,43%	15,46%	-1,97%
Стапка на покриеност на нефункционалните кредити со исправка на вредноста на кредитите	104,20%	100,64%	-3,56%
Исправка на вредноста на кредитите како процент од бруто кредитите	18,16%	15,56%	-2,60%
Бруто кредити/депозити на нефинансиски субјекти	96,40%	108,15%	11,75%
Вкупни депозити/вкупна актива	75,84%	74,73%	-1,10%
Показатели од Билансот на успех			
Нето добивка/загуба	159.731	7.842	-151.889
Оперативен резултат	31.598	77.419	45.821
ROE по оданочување	14,51%	0,62%	-13,88%
ROA по оданочување	1,79%	0,08%	-1,71%
Показатели за пазарно учество*			
Актива	2,23%	2,27%	0,04%
Бруто кредити на нефинансиски субјекти	2,26%	2,33%	0,07%
<i>Претпријатија</i>	2,89%	3,04%	0,15%
<i>Домаќинства</i>	1,43%	1,47%	0,04%
Депозити на нефинансиски субјекти	2,07%	2,09%	0,02%
<i>Претпријатија</i>	2,11%	2,48%	0,37%
<i>Домаќинства</i>	2,06%	2,07%	0,01%

* Податоците за 2015 година се однесуваат на третиот квартал од годината во согласност со последни достапни податоци од НБРМ.

Прилог 2 – Организациона структура на Стопанска банка а.д. Битола

